

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

Soukromé střední odborné učiliště podnikání a služeb, o. p. s.

Žižkova 4, 370 01 České Budějovice

Identifikátor: 600 008 118

Zřizovatel: Jitka Pánová

Nedabyle 87, 373 15 Nová Ves u Českých Budějovic

Školský úřad České Budějovice

Nerudova 59, 370 04 České Budějovice

Termín konání orientační inspekce: 20. - 22. září 1999

Čj.	071 2271/99-3401
Signatura	og1ht302

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Celoroční plány vyučování učitele byly jen formální, obsahovaly heslovitě témata učební osnovy čj. 18 049/91-21, CJL 511. Bylo v nich plánováno především teoretické vyučování. Nebyly z nich patrné výukové cíle a respektování standardu vzdělávání. Z tematických plánů pro 1. ročník nebyla zřejmá návaznost na předchozí výuku ve tříletých učebních oborech. Ze znění plánů nebylo možno zjistit, jak jsou uplatňovány mezipředmětové vztahy. Kladem bylo, že do vyučování se na žádost žáků zařazuje pravopisný výcvik.

Personální obsazení výuky předmětu se často mění. V době inspekce vyučoval český jazyk nový odborně způsobilý externí učitel. Do vyučování vnášel metody a formy práce ze svého trvalého pracoviště, gymnázia, což neodpovídalo aktuálnímu složení třídy. Učebny vyhovovaly výuce. Zařazení tělovýchovných chviliek na začátku hodin však již naráželo na nedostatek místa. Vybavení učebnicemi bylo velmi dobré. Učebnice poskytuje škola. Jsou vhodné pro dvouleté nástavbové maturitní studium. Všechny mají schvalovací doložku MŠMT ČR. V mluvnici a jazykovém vyučování jsou využívány i učebnice pro základní školu. Vyučující má ve školní knihovně k dispozici dostatek učebních textů a cvičení. Ve vyučování byl velmi funkčně využit magnetofon. Audiovizuální programy si učitel převážně přináší.

Vyučování začínalo tělovýchovnými chvilkami. Vzhledem k tomu, že byly zařazeny bezprostředně po přestávce a předevčího nepřípravení žáci, neměly chvilky kladný efekt, ale ovlivnily negativně rychlost soustředění žáků a ztížily jejich orientaci na plnění úkolů. Vyučovací hodiny byly vesměs rozvrženy tak, že zpočátku byly ověřeny znalosti a dovednosti žáků. Cíle vyučování nebyly jasně deklarovány. Zvolené metody práce odsuzovaly žáky k pasivitě. Nebyl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení žáků. Učivo bylo prezentováno jasně, věcně správně. Učitelovy srozumitelně formulované otázky přispívaly k tomu, že žáci učivo pochopili. Učitel se vždy snažil o praktické příklady využití učiva, usiloval o to, aby žáci učivo aplikovali a nacházeli pro ně příklady v praxi. Zařazen byl i praktický výcvik v komunikaci. V závěru hodin nedošlo ke shrnutí učiva, vyhodnocení práce žáků a třídy. Kladem učitelovy práce byly jeho velmi přátelské vztahy se žáky, aniž by ztrácel přirozenou autoritu.

Zadávaný test byl zaměřen spíše na pamětní zvládnutí učiva. Byl připraven tak, aby poskytl učiteli obraz o úrovni teoretických znalostí žáků. Žáci nebyli seznámeni se způsobem hodnocení testu. Během vyučovací hodiny byli žáci hodnoceni formálně i neformálně. Hodnocení výkonu žáků se nedařilo využít ke zdokonalení učení a zvýšení motivace podávat lepší výkony. Písemné maturitní práce z českého jazyka ze školního roku 1998/1999 byly stylisticky neobratné. Hodnocení neodpovídalo úrovni písemných prací. Učitelem, který předmět vyučoval v minulém školním roce, zůstaly neopraveny stylistické, gramatické a pravopisné chyby a mnoho chyb ve větné a mezivětné interpunkci.

Pravidla společné práce se mezi učitelem a žáky teprve vytvářejí. Obě strany se plně respektují a bez problémů spolu komunikují. Učitel se snaží rozvíjet smysl žáků pro kooperaci. Jeho chování podněcuje vzájemnou toleranci.

Plánování práce vykazuje nedostatky. Na základě tematických plánů nelze optimalizovat a revidovat vyučování. Organizace vyučování a použité metody práce byly ještě vyhovující. Jako dobré jsou hodnoceny motivace žáků, interakce a komunikace ve třídě. Celkově je vyučování českého jazyka ještě vyhovující.

Ekonomické předměty

Při inspekční činnosti byla sledována výuka předmětů Účetnictví, Ekonomika podniku a Management. Učební osnovy předmětů jsou součástí učebních dokumentů schválených MŠMT ČR dne 25. 5. 1993, čj. 17 277/93-23. Tematické plány všech předmětů mají učitelé zpracovány podle učební osnovy, včetně časové dotace pro jednotlivé tematické celky i celkového časového plnění osnovy na celý školní rok. Dotace hodin těchto předmětů je v souladu s učebním plánem vyučovaného oboru v prvním i druhém ročníku studia.

Účetnictví vyučuje externí učitel bez odborné způsobilosti, znalost vedení účetnictví získal absolvováním kursu pro daňové poradce. Ostatní předměty vyučuje učitel s odbornou způsobilostí, ale bez pedagogického vzdělání, také jako externista. Výuka probíhá v malých učebnách, mezi lavicemi je pouze jedna ulička na procházení. Toto uspořádání ztěžuje učitelům kontrolu samostatné práce žáků. Učebny ve kterých proběhly sledované hodiny jsou vybaveny starým, zachovalým nábytkem. Žáci mají vhodné učebnice, které odpovídají učebním osnovám předmětů. Učebnice poskytuje škola. Ve sledovaných hodinách je učitelé nevyužili. Pro výuku účetnictví měli žáci k dispozici účetní osnovu a kopii úkolu, který při hodině zpracovávali. Tímto způsobem podle vyjádření učitele pracují nejčastěji. Výuka ekonomických předmětů je doplněna prací žáků ve fiktivní firmě, kde získají znalosti při obsluze PC programů na vedení účetnictví a prohloubí si znalosti práce s počítačem.

V úvodu všech hodin proběhlo zopakování látky, učitelé formou otázek podněcovali aktivitu třídy. Na opakování navazoval výklad nové látky a v hodině účetnictví procvičování dosud získaných znalostí. V hodině účetnictví pracovali žáci samostatně na zadaném úkolu, učitel jejich práci sledoval. Po vyřešení úkolu proběhla kontrola formou zápisu jednotlivých úkolů na tabuli. Učitel současně vedl žáky k pochopení vztahů mezi jednotlivými jevy. V ostatních sledovaných hodinách probíhal výklad nové látky, při kterém učitel využíval příklady z praxe. Při výuce managementu učitel vedl výklad formou diskuse, ale aktivita žáků byla slabá. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Učitelé provedli v úvodu hodin zopakování již známé látky, ale v žádné vyučovací hodině neproběhlo hodnocení žáků známkou. Žáci byli upozorněni na chyby, kterých se při odpovědích dopustili. Při zadávání otázek a úkolů respektovali učitelé návaznost látky, při jejich řešení poskytli žákům radu a pomoc. V závěru hodin neproběhlo hodnocení práce třídy.

Dohodnutá pravidla komunikace respektovali učitelé i žáci, ve třídách byla klidná atmosféra, učitelé respektovali osobnost žáků. Žáci byli vyzýváni k diskusi a k prezentaci názorů, ale tuto možnost využili velmi málo.

Sledované hodiny byly velmi dobře naplánovány a připraveny. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů, materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou ještě vyhovující. Metody a formy práce využité ve výuce byly dobré, hodiny byly dobře organizovány. Motivace žáků byla málo účinná, při hodinách neproběhlo hodnocení. Interakci a komunikaci lze hodnotit jako dobré. Sledované ekonomické předměty jsou ve škole vyučovány dobře.

Matematika

V prvním ročníku studia probíhá výuka podle osnovy, kterou schválilo MŠMT ČR dne 14. 6. 1999 pod čj. 23 093/99-22 a ve druhém ročníku podle osnovy MAT 511, kterou vydalo MŠMT ČR dne 9. 7. 1991 pod čj. 18 049/91-21. Časová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu a činí v prvním i druhém ročníku dvě hodiny týdně. Tematické celky, které předepisuje učební osnova ve variantě A, rozpracoval učitel do jednotlivých ročníků. Hloubku zvolil v souladu s výší dotace a úrovní žáků. Hodiny, které osnova určuje pro rozšiřující učivo

využil ve svém časovém plánu pro tematické okruhy učiva závazného. K obsahové duplicitě přitom nedochází. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Výukové cíle, které uvádí učitel ve svém tematickém plánu, odpovídají požadavkům středního vzdělání s maturitou, ale učitel je nucen je často upravovat podle aktuálního složení třídy.

V letošním školním roce vyučuje matematiku začínající učitel s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhá ve dvou učebnách s klasickým uspořádáním lavic, výukové prostory odpovídají podle odborného posudku psychohygienickým zásadám. Základní učební pomůcky jsou k dispozici, žáci při výuce používají své kalkulátory. Výukové programy pro výuku matematiky nejsou pořizovány.

Struktura hospitovaných hodin odpovídala výukovým cílům a možnostem žáků. Organizační pokyny byly někdy uspěchané a méně srozumitelné. Procvičování a opakování probíhalo řešením příkladů na tabuli, pro probrání nové látky zvolil učitel výklad. V hodinách byla málo navozována samostatná aktivita žáků, učitel neuplatnil kooperativní techniky učení. Efektivnějšímu využití vyučovacího času bránilo, že žáci nepracovali s učebnicí, učitel diktoval zadání úloh i nezbytné matematické definice a věty. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

V úvodu výkladu motivoval učitel žáky zadáním zajímavých úloh nebo poukazem na mezipředmětové vztahy. Prověřil potřebné výchozí znalosti a dovednosti. Otázky při opakování byly zaměřeny především na pamětní zvládnutí učiva. Hodnocení žáků v hospitovaných hodinách neproběhlo.

Výuka probíhá v prostředí důvěry mezi učitelem a žáky i když pravidla vzájemné komunikace se teprve vytvářejí. Učitel se většinou s otázkami obrací na třídu jako celek. Žáci pak reagují spontánně, bez adresného vyzvání.

Plánování a příprava výuky je na dobré úrovni, stejně jako podmínky výuky. Organizace, formy a metody výuky jsou ještě vyhovující. Ve sledovaných hodinách neproběhlo hodnocení žáků. Motivace, interakce a komunikace jsou na dobré úrovni. Výuka matematiky je celkové hodnocena jako dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky ekonomických předmětů a matematiky je na dobré úrovni. Nedostatky v této oblasti byly zjištěny v českém jazyce. Český jazyk a matematiku vyučují začínající učitelé, což se projevuje v organizaci výuky, použitých metodách a formách práce. V hodinách ekonomických předmětů a matematiky nebyli žáci žádnou formou hodnoceni. Interakce a komunikace byla ve všech hodinách na dobré úrovni.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech je dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou delší dobu neměnné. Hlavním cílem školy je příprava absolventů tříletých učebních oborů pro podnikatelské činnosti především v oblasti služeb a technických povoláních. Při přijímání žáků vychází ředitel školy z požadavků trhu práce jihočeského regionu a respektuje doporučení úřadů práce. Každoročně jsou přijímáni žáci do denního a dálkového nástavbového studia oborů 64-41-L/515 (39-96-4/00) Podnikání v technických povoláních, 64-41-L/521 (64-96-4/00) Podnikání v oborech obchodu a služeb a 64-41-L/518 (45-96-4/00) Podnikání v oborech zemědělství a lesního hospodářství. Tyto obory jsou uvedeny v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, které na žádost zřizovatele vydalo MŠMT ČR dne 7. 1. 1999 pod čj. 10 149/99-21.

Činnost školy je podložena ročním plánem, který obsahuje časový harmonogram nejdůležitějších termínů a osoby odpovědné za splnění jednotlivých úkolů. Škola nevytváří střednědobé a strategické plány.

Výuka ve škole vyučovaných oborů probíhá podle schválených učebních plánů. Pro první ročník, kde studují v jedné třídě žáci více oborů, sestavil ředitel školy učební plán na základě učebních plánů čj. 28 679/97-71 ze 14. 10. 1997, čj. 17 277/93-23 z 25. 5. 1993 a čj.

22 874/98-23 z 22. 7. 1998. Výuka jednotlivých oborů se diferencuje povinně výběrovými předměty ve skupině všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů. Výuka ve druhém ročníku se řídí učebním plánem sestaveným dle dokumentu čj. 17 277/93-23 z 25. 5. 1993. Jako nepovinné mohou žáci navštěvovat jazykové konverzace a předměty Technika administrativy, Propagace a aranžování a Estetická výchova.

Ve škole jsou vyučovány obory, které má škola uvedeny v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a jejich výuka probíhá podle schválených učebních plánů upravených ředitelem podle podmínek školy. Plánování činnosti školy je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Organizační uspořádání školy a informační systémy jsou dány její velikostí (dvě třídy denního a dvě dálkového studia) a faktem, že pedagogičtí pracovníci jsou, kromě ředitele, všichni kmenovými zaměstnanci jiných organizací. Kompetence učitelů a jejich povinnosti jsou uvedeny ve vnitřních materiálech školy s názvy "Základní povinnosti učitele" a "Popis práce třídního učitele", které jsou přílohami pracovní smlouvy. Podle předem stanoveného plánu se jedenkrát v měsíci konají porady učitelů, kde se řeší organizační i pedagogické záležitosti. S aktuálními informacemi se učitelé seznamují ve sborovně na nástěnce nebo v kanceláři školy v době, kdy dochází do školy vyučovat.

Informační servis pro studenty je uložen v PC a je k dispozici v době provozu počítačové učebny. Obsahuje ve škole vyučované tematické okruhy předmětů Ekonomika podniku, Management, Marketing a Účetnictví. Uvádí základní i doporučenou studijní literaturu s vyznačením titulů, které lze vypůjčit ve školní knihovně. Jsou zde uvedeny i požadované znalosti a dovednosti pro příslušný ročník a formu studia a poukázáno na mezipředmětové vztahy. Informační servis je souborem otevřeným, je aktualizován a zdokonalován. Ve škole vychází informační zpravodaj, který mj. po každém pololetí přináší studijní výsledky jednotlivých tříd a vyhodnocuje je.

Organizace vyučování je dána rozvrhem hodin, který se v důsledku personální změny v době inspekce upřesňoval. V obou ročnících jsou zařazeny všechny předměty učebního plánu ve

správné dotaci. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s § 14 vyhlášky MŠMT ČR č.354/1991 Sb., o středních školách. Pro výuku dálkového studia je zpracován podrobný harmonogram výuky. V lednu probíhají zkoušky.

Rodiče žáků jsou průběžně informováni o chování a prospěchu žáka prostřednictvím zápisů ve studijních průkazech. Čtyřikrát za rok se konají schůzky rodičů. V naléhavých případech jsou rodiče zváni ředitelem školy individuálně.

Rozhodnutí ředitele jsou jednoznačná, adresná a konkrétní. Ředitel využívá podněty a připomínky pracovníků školy. Výroční zpráva o činnosti školy poskytuje dostatek informací.

Kompetence pracovníků jsou jasně stanoveny. Pracovníci školy a žáci mají přístup k potřebným informacím. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Škola poskytuje rodičům žáků včas a úplně potřebné informace. Organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Škola v tomto školním roce zaměstnává 30 učitelů, všechny v jejich vedlejší pracovní činnosti. Dvacet z nich jsou učitelé základních a středních škol nebo Jihočeské univerzity, ostatní odborníci z praxe. V hlavním pracovním poměru zde vyučuje jen ředitel školy. Učitelé tráví ve škole většinou jen čas spojený s vyučovací povinností. Ředitel proto nerealizuje systém vedení a motivování pracovníků. Jejich finanční ohodnocení je na příslušný školní rok dáno pracovní smlouvou a vychází z předpisů pro odměňování pedagogických pracovníků ve státním školství.

Hodnocení systému vedení a motivování pracovníků ČŠI neprovedla, protože z výše uvedených důvodů není ve škole realizován.

Kontrolní mechanismy

Kontrolu výchovně vzdělávacího procesu provádí a vyhodnocuje ředitel školy. Má vypracován plán hospitační činnosti a v daném školním roce navštěvuje především výuku učitelů, kteří ve škole učí prvním rokem. Výsledky kontrolní činnosti s pracovníky projednává. Ředitel se snaží, aby nedocházelo ke změně vyučujícího daného předmětu během dvouletého studijního cyklu. Kontrolou plnění osnov skupin příbuzných předmětů je také pověřeno šest učitelů, kteří zároveň vypracovávají a aktualizují tematické okruhy pro maturitní zkoušky. Třídní učitelé vedou třídní knihy, třídní výkazy a osobní dokumentaci žáků. Kontrolují studijní průkazy a studijní výsledky žáků. Vnitřní evaluační nástroje pro hodnocení úrovně výsledků učení žáků nejsou zatím vytvořeny. Ředitel provedl analýzu výsledků žáků v testech zadávaných při Sondě maturant a na jejím základě posílil hodinovou dotaci matematiky.

Systém vnitřní kontroly je ve škole vytvořen. Rozsah kontrolní činnosti je dostatečný, její účinnost za účelem zlepšení kvality výuky je třeba zvýšit. Vnitřní evaluační nástroje škola nevytváří. Kontrolní mechanismy jsou dobré.

Hodnocení kvality řízení

Plánování a organizování má velmi dobrou úroveň. Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, ale jsou málo účinné.

Kvalitu řízení hodnotí ČŠI jako dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 10 149/99- 21 ze dne 7. 1. 1999,
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1998/1999,
- roční plán práce školy,
- učební dokumenty, tematické plány učitelů,
- třídní knihy a výkazy, rozvrh hodin, školní řád,
- personální dokumentace, základní povinnosti učitele školy, popis práce třídního učitele,
- protokoly o maturitní zkouškách ve školním roce 1998/1999,
- výuční listy žáků,
- písemné práce žáků,
- hospitační záznamy členů inspekčního týmu.

ZÁVĚR

Česká školní inspekce zjistila při sledování kvality vzdělávání ve vybraných předmětech i při hodnocení kvality řízení, že jsou pozitiva a negativa v rovnováze a hodnotí školu celkově jako dobrou. Doporučuje řediteli školy zvýšit účinnost kontrolních mechanismů směrem ke zvýšení kvality výuky a zavést některou z forem motivace pracovníků.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Lidmila Schleissová	Mgr. Lidmila Schleissová v. r.
Členové týmu	Ing. Jana Grammetbauerová	Ing. Jana Grammetbauerová v. r.
	Jiří Horák, prom. historik	Jiří Horák, prom. historik v. r.

V Českých Budějovicích dne 12. října 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. 10. 1999

Razítko

Ředitel školy: Dr. Mgr. Lubomír Pána

Dr. Mgr. Lubomír Pána v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Č. Budějovice, Nerudova 59, PSČ 370 04	1999-11-12	2480/99
Zřizovatel J. Pánová, Nedabyle 87, 373 15 Nová Ves u Č. Budějovic	1999-11-12	2481/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány.